
ПРАВЕДНИКИ

Луцесєва Ганна Юріївна (1896-1992)
Рожченко (Луцесєва) Ольга Захарівна (1924)
Алтинникова Ганна Георгіївна (1886-1963)
Сорока Микола Арсентійович (?-1943)

ВРЯТОВАНІ

Баташева Геня Яківна (1924-1999)
Пальті (Грінберг) Марія Зусівна (1929-2004)

Г.Ю. Луцесєва

Г.Г. Алтинникова

О.З. Рожченко

М.З. Пальті

Г.Я. Баташева

Ольга Луцесєва дружила зі своєю ровесницею – єврейкою Генею Баташевою. Вони жили на вул. Тургенівській, 46. Дівчатка мріяли про майбутнє, але війна перевернула все в їх долях.

29 вересня Оля проводжала на Сирець сім'ю Баташевих: Геню, її матір, сестру Лізу і брата Гришу. З ними йшла ще одна сусідська родина: Пальті Гіта Марківна з дітьми Манею, Абрамом і Поліною.

Ввечері того ж дня Оля почула стукіт у вікно і побачила Геню Баташеву і Маню Пальті. Ольга впустила їх до квартири, і дівчатка знеможені впали на підлогу. Вони розповіли, що всіх їх рідних розстріляли, а вони зуміли обдурити німців, завіривши, що вони не єврейки.

В сім'ї Луцесєвих дівчатка прожили місяць, а потім сусід Микола Арсентійович Сорока, підпільник з групи Кудряшова, відправив їх до лінії фронту.

З неймовірними труднощами Геня і Маня перейшли лінію фронту. В тилу не цуралися різних робіт. Після визволення Києва батьки дівчаток повернулися з фронту. Невдовзі до Києва приїхали і обидві подруги.

Микола Арсентійович Сорока був замучений в застінках гестапо в 1943 році.

Після війни Марія Пальті за станом здоров'я не працювала, а Геня Баташева була бухгалтером, вийшла заміж. Пережите вплинуло трагічно: обидві залишилися бездітними.

Кінематографісти і журналісти, розповідаючи про злочинства фашистів в Бабиному Яру, показували подруг як живих свідків трагедії. Обидві стали героїнями фільмів «Бабин Яр – уроки історії» (1981), «Шолом, мир вам» (1990), «Дорога завдовжки в півстоліття» (1991), документальної повісті Софії Черняк «Вічний слід».

Всім рятівникам Гені Баташевої і Марії Пальті 1992 року присвоєні звання «Праведник Бабиного Яру» і «Праведник народів Світу».

Ольга Захарівна Рожченко обрана головою Асоціації праведників Бабиного Яру при Єврейській раді України. У складі групи праведників відвідала Ізраїль, де їй присвоїли звання Почесного громадянина.

У середині 90-х років Марія Пальті виїхала до США, а Геня Баташева – до Ізраїлю. Геня Яківна померла 1999 року. Марія Захарівна померла 2004 р. у Філадельфії.

Їх рятівниця Ольга Рожченко 2006 р. нагороджена орденом "За заслуги" III ступеня.